

ASIA

Päätöksen ajankohdan merkitseminen ja virheen korjaaminen

KANTELU

A ry arvostelee oikeuskanslerille 9.6.2014 osoittamassaan kantelussa työ- ja elinkeinotoimiston (TE-toimisto) menettelyä palkkatukiasian käsittelyssä ja päätöksenteossa. Kantelija arvostelee sitä, että B:n työllistämiseksi ajalle 1.10.2013–31.8.2014 myönnettyä palkkatukea koskevaa päätöstä on muutettu tuen määrän osalta 1.1.2014 päivätyllä päätöksellä, joka on todellisuudessa tehty maaliskuussa 2014.

SELVITYS

Kantelun perusteella TE-toimisto on antanut johtaja C:n ja hallintopäällikkö D:n 11.9.2014 al-
lekirjoittaman selvityksen.

Oikeuskanslerinvirastoon on hankittu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen (ELY-
keskus) maksatusalueen A ry:tä koskevat maksatuspäätöksiin liittyvät asiakirjat.

ELY-keskus on apulaisoikeuskanslerin pyynnöstä antanut 21.1.2015 lausuntonsa asiasta.

VASTINE

A ry:lle on 9.10.2014 varattu tilaisuus antaa selvityksen johdosta vastine. Vastinetta ei ole an-
nettu.

RATKAISU

TE-toimisto teki 1.10.2013 päätöksen, jonka mukaan A ry:lle maksetaan palkkatukea B:n palkkaamiseksi laitossiivoojaksi. Tukiaika oli päätöksen mukaan 1.10.2013–31.8.2014. Päätöksessä tuen määräksi vahvistettiin päiväkohtainen tuki 51,94 euroa, ja todettiin, että kuukaudessa maksettavan tuen määrä ei saanut ylittää 75 prosenttia palkkauskustannuksista. Päätöksessä viitattiin tilanteeseen, jossa työntekijän vamma tai sairaus vaikeuttaa työllistymistä. Päätöksen mukaan kopio työsopimuksesta oli toimitettava ELY-keskukselle ensimmäisen maksatushakemuksen yhteydessä. Palkkatuen maksatuksen keskeyttämiseen, palauttamiseen ja takaisinperintään sovelletaan päätöksen mukaan mitä julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa ja valtionavustuslaissa säädetään.

ELY-keskus pyysi 25.11.2013 A ry:tä toimittamaan maksatushakemuksen täydennykseksi B:n työsopimuksen. Koska ELY-keskus ei saanut työsopimusta määräajassa eli 31.12.2013 mennessä, palkkatukea ei maksettu ajalta 1.10.–31.10.2013. Yhdistys toimitti työsopimuksen ELY-keskukseen 13.1.2014.

TE-toimisto teki palkkatukea koskien uuden päätöksen, jossa päätöspäiväksi on merkitty 1.1.2014. Tukiaika oli päätöksen mukaan 1.1.2014–31.8.2014. Tuen määräksi vahvistettiin päiväkohtainen tuki 52,26 euroa, eikä kuukaudessa maksettavan tuen määrä saanut ylittää 50 prosenttia palkkauskustannuksista. Päätöksessä ei viitattu palkattavan vammaan tai sairauteen.

Palkkatukea maksettiin työnantajalle maksatushakemusten mukaisesti 1.11.2013 alkaen tuen päättymiseen eli 31.8.2014 saakka.

Arviointi

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi asianmukaisesti ja ilman aiheutonta viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa sekä oikeus saada oikeuksiaan ja velvollisuuksiaan koskeva päätös tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi.

Päätöksen tekemisen ajankohdan merkitseminen

Hallintolain (434/2003) 43 §:n mukaan kirjallisesta päätöksestä on käytävä selvästi ilmi muun muassa päätöksen tekemisen ajankohta. Hallintolain säätämiseen johtaneen hallituksen esityksen (HE 72/2002 vp) mukaan ehdotuksella pyrittiin selkeyttämään aikaisempaa käytäntöä edellyttämällä päätökseen merkittäväksi aina se päivämäärä, jona päätös on tehty. Oikeuskirjallisuudessa on myös todettu, että päätöksenteon ajankohdalla tarkoitetaan päivää, jona ratkaisu asiassa on todellisuudessa tehty (Mäenpää: Hallinto-oikeus 2013, s. 520). Viranomaisen asiakirjojen on oltava sisällöltään oikeita ja asianmukaisesti laadittuja.

TE-toimisto on tehnyt yhdistykselle maksettavaa palkkatukea koskevan päätöksen, jossa päätöspäiväksi on merkitty 1.1.2014. Kyseessä on ollut uudenvuodenpäivä eli pyhäpäivä, jolloin valtion virasto ei ole ollut avoinna. Kantelijan mukaan kyseessä oleva 1.1.2014 päivätty päätös on tosiasiaassa tehty maaliskuussa 2014. TE-toimisto ei ole selvityksessään ottanut kantaa päätöksentekoaikankohdtaan, mutta sen selvityksessään esittämästä tapahtumainkuvauksesta on pääteltävissä, että päätös on joka tapauksessa tehty 13.1.2014 jälkeen. Päätöksen tekemistä maaliskuussa 2014 tukee myös allekirjoitetun päätöksen alareunaan tulostunut, ilmeisimmin tulosajankohtaa osoittava päivämäärä 18.3.2014.

Saadun selvityksen perusteella katson, että TE-toimiston 1.1.2014 päivättyyn päätökseen merkitty päätöksen tekemisen ajankohta ei ole ollut aika, jona ratkaisu on tosiasiaa tehty. Tältä osin menettelyssä ei ole noudatettu hallintolain säännöksiä. Totean selvyyden vuoksi, että päätökseen on mahdollista sisällyttää sen voimaantuloa koskevia erillisiä määräyksiä, mutta päätöksen tekemisen ajankohdaksi merkittävän päivän tulee vastata todellisuutta.

Päätöksen muuttaminen

Lainvoimaista hallintopäätöstä voi olla tarpeellista muuttaa esimerkiksi sen vuoksi, että päätös on ollut alun perin virheellinen. Hallintopäätöksessä olevan virheen korjaamisesta säädetään yleislain tasoisesti hallintolaissa. Jos erityislakeihin sisältyy virheen korjaamista koskevia säännöksiä, sovelletaan niitä hallintolain asemesta. Julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annettu laki (916/2012) tai valtionavustuslaki (688/2001) eivät sisällä säännöksiä päätöksen muuttamisesta tai virheen korjaamisesta. Valtionavustuslaki sisältää säännökset maksatuksen keskeytyksestä ja avustuksen takaisinperinnästä tietyin edellytyksin. Hallintolain asiavirheen korjaamista koskevan 50 §:n mukaan viranomaisella on poistaa virheellisen päätöksensä ja ratkaista asian uudelleen, jos: 1) päätös perustuu selvästi virheelliseen tai puutteelliseen selvitykseen; 2) päätös perustuu ilmeisen väärään lain soveltamiseen; 3) päätöstä tehtäessä on tapahtunut menettelyvirhe; tai 4) asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen. Pykälän 2 momentin mukaan päätös voidaan korjata 1 momentin 1-3 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa asianosaisen eduksi tai vahingoksi. Päätöksen korjaaminen asianosaisen vahingoksi edellyttää, että asianosainen suostuu päätöksen korjaamiseen. Asianosaisen suostumusta ei kuitenkaan tarvita, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Päätös voidaan korjata 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetussa tilanteessa ainoastaan asianosaisen eduksi.

TE-toimisto on 1.10.2013 tehnyt päätöksen kantelijalle maksettavasta tuesta B:n palkkaamiseen ajalle 1.10.2013–31.8.2014. Myöhemmin suurelta osin samaa tukiaikaa koskien on tehty uusi, erisältöinen päätös. Uudella päätöksellä aikaisempaa päätöstä on muutettu työnantajan eli yhdistyksen vahingoksi. Saamani selvityksen mukaan päätösten välillä ei ole tehty päätöstä palkkatuen päättymisestä.

TE-toimiston 1.10.2013 tekemän päätöksen voidaan käsitykseni mukaan katsoa perustuneen ilmeisen väärään lain soveltamiseen siltä osin kuin siinä on katsottu kyseessä olevan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain 5 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu henkilö. Koska päätöstä on korjattu asianosaisen eli yhdistyksen vahingoksi, päätöksen korjaaminen olisi edellyttänyt yhdistyksen suostumusta. Kyseessä ei ole ollut hallintolain 50 §:n 2 momentissa tarkoitettu tilanne, jossa suostumusta ei tarvita. Selvitysten perusteella A ry:ltä ei ole pyydetty eikä saatu suostumusta päätöksen korjaamiseen.

Edellä esitetyillä perusteilla TE-toimistolla ei ole ollut oikeutta ilman yhdistyksen antamaa suostumusta korjata 1.10.2013 tehtyä päätöstä 1.1.2014 päivättyllä päätöksellä. Katson, että TE-toimisto on näin ollen menetellyt vastoin hallintolain 50 §:n asiavirheen korjaamista koskevia säännöksiä.

ELY-keskus on lausunnossaan kertonut ryhtyneensä toimiin, jotta TE-toimiston menettely olisi jatkossa vastaavissa tapauksissa lainmukainen. Koska ELY-keskus TE-toimistoja ohjaavana viranomaisena on jo ryhtynyt toimenpiteisiin, en katso olevan enää aiheutta muihin toimenpiteisiin kuin että kiinnitän TE-toimiston huomiota nyt kysymyksessä olevaan asiaan.

Toimenpiteet

Kiinnitän työ- ja elinkeinotoimiston huomiota päätöksen tekemisen ajankohdan asianmukaiseen merkitsemiseen sekä hallintolaissa säädettyjen virheen korjaamista koskevien menettelytapojen noudattamiseen.

Apulaisoikeuskansleri

Risto Hiekkataipale

Vanhempi oikeuskanslerinsihteeri

Heidi Laurila

OIKEUSKANSLERINVIRASTO

KÄYNTIOSOITE
POSTIOSOITE

Snellmaninkatu 1 A, Helsinki
PL 20, 00023 Valtioneuvosto

PUHELIN 0295 16001
TELEFAKSI 09 160 23975

E-MAIL etunimi.sukunimi@okv.fi
INTERNET www.okv.fi